

Latvijas Republika

PĀRTIKAS DROŠĪBAS, DZĪVΝIEKU VESELĪBAS UN VIDES ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS “BIOR”

Lejupes iela 3, Rīga, LV - 1076, Latvija, tālr. 67620526, fakss 67620434
e-pasts: bior@bior.gov.lv ; www.bior.gov.lv

Rīgā

23.08.2013 Nr. 17-3/176
Uz 14.08.2013 Nr. 78/T-13

SIA „Inženieru birojs „Kurbada tilti””

Kopija: Valsts vides dienestam

Sākotnējās zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinums par plānoto Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukciju, ieskaitot akvatorijas padziļināšanu

1. Ekspertīzes pasūtītājs

SIA „Inženieru birojs „Kurbada tilti””.

2. Saņemtie dokumenti

SIA „Inženieru birojs „Kurbada tilti”” 14.08.2013. vēstule Nr. 78/T-13 „par zivsaimnieciskās ekspertīzes veikšanu” ar pielikumā pievienotu Valsts vides dienesta 03.07.2013. vēstules Nr.8.5.-5./113-6 „Par ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu” kopiju un Salacgrīvas ostas pārvaldes 12.06.2013. iesniegumu Valmieras reģionālajai vides pārvaldei ietekmes uz vidi izvērtējamam par Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukciju, ieskaitot akvatorijas padziļināšanu līdz atzīmei -7,00 m.

3. Ekspertīzes objekts

Plānotā Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcija, ieskaitot akvatorijas padziļināšanu līdz atzīmei -7,00.

Atbilstoši saņemtajos dokumentos norādītajai informācijai projekta realizācija paredzēta vairākās kārtās. Projekts paredz vairāku salīdzinoši liela mēroga ar Rīgas jūras līci un Salacu saistītus darbus. Projekta ietvaros paredzēta esošo molu rekonstrukcija, Ziemeļu mola pagarinājuma un jauna Dienvidu mola izbūve, jaunu piestātnu un kravu laukumu izveidošana Rīgas jūras līča piekrastes un Salacas seklūdens zonā pašreizējā Dienvidu mola tuvumā, jauna krasta nostiprinājuma izveidošana Ziemeļu mola tuvumā un kravu laukuma izveidošana starp pašreizējo ziemeļu molu un jaunbūvējamo krasta nostiprinājumu, kā arī akvatorijas padziļināšanas un citus darbus.

Kopējā aizberamo akvatoriju platība sasniedz vairākus desmitus hektāru, savukārt kopējā padziļināmo akvatoriju platība ir nepilni 18 ha. Daļu no padziļināšanas darbos izņemtās grunts paredzēts izmantot uzbērumu veidošanai, bet daļu izvest uz jūras grunts izgāztuvi.

4. Ekspertīze

Sākotnējās ekspertīzes veikšanai izmantoti pasūtītāja iesniegtie materiāli, kā arī Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” Zivju resursu pētniecības departamenta dati.

4.1. Ihtiofaunas raksturojums

Plānotie ostas rekonstrukcijas un padziļināšanas darbi ietekmēs gan Salacas grīvu, gan Rīgas jūras līci Salacas ietekas tuvumā.

Rīgas jūras līcī ietekošo upju grīvās un tām piegulošajos piekrastes rajonos stabilas zivju faunas veidošanos kavē vairāki faktori, no kuriem nozīmīgākie ir plašās zivju migrācijas iespējas un lielās hidroķīmisko un hidroloģisko parametru svārstības. Zivju fauna šeit ir mainīga, un tās struktūra ir atkarīga gan no sezonas, gan norisēm saldūdeņos un jūrā.

Periodiski nozīmīgā daudzumā Salacas grīvā un tai piegulošajā Rīgas jūras līča daļā var būt sastopamas gan saldūdens (asaris, rauda, plaudis, plicis, zandarts, kīsis u.c.), gan jūras (plekste, lucītis, reņģe u.c.), gan arī ceļotājzivju (lasis, taimiņš, vimba, upes nēģis, salaka un zutis) sugars. Balstoties uz kontrolzvejas un rūpnieciskās zvejas statistikas datiem, var uzskatīt, ka vērā ņemamā daudzumā šeit dažādās sezonās var būt sastopamas vairāk nekā 20 zivsaimnieciski nozīmīgas zivju sugars. Līdzīgi kā citās upēs, arī Salacā iespējama paaugstināta upes nēģa kāpuru metamorfozes stadijā koncentrēšanās tās grīvas tuvumā, t.i., akvatorijā, kurā paredzēti padziļināšanas darbi.

Ar Ministru Kabineta 12.03.2002. noteikumu Nr.188 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”² pielikumu, Salaca no Iēs ietekas līdz grīvai ir noteikta par prioritārajiem lašveidīgo zivju ūdeņiem. Salaca ir galvenā Baltijas laša dabīgā nārsta upē Latvijā un ceturtā produktīvākā dabīgo lašu nārsta upē Baltijas jūras baseinā, turklāt Salacā un tās baseina upēs ir piemēroti apstākļi arī citu anadromo ceļotājzivju - taimiņu, vimbu un upes nēģu – nārstam un mazuļu attīstībai. Šī iemesla dēļ Salacgrīvas osts akvatorijai no zivsaimnieciskā viedokļa ir ievērojama nozīme ceļotājzivju nārsta migrācijas un dabiskās atražošanās nodrošināšanā. Ceļotājzivju migrācijai ir divi – rudens un pavasara – migrācijas maksimuma periodi. Rudenī (no septembra līdz novembra vidum) maksimumu sasniedz lašu, taimiņu, vimbu un upes nēģu nārsta migrācija. Pavasarī (aprīlī – maijā) vērojams atkārtots vimbu un upes nēģu migrācijas maksimums, kā arī lašu un taimiņu smoltu migrācija uz barošanās vietām jūrā.

Salacas grīvas tuvumā Rīgas jūras līcī atrodas līča austrumdaļā nozīmīgākās reņģu nārsta vietas, kurās no maija līdz jūnija beigām norisinās reņģu nārsts un kāpuru attīstība. Savukārt vērā ņemama apjoma saldūdens un ceļotājzivju nārsts darbu tieši ietekmētajās akvatorijās ir maz ticams.

Grunts izgāztuvēs ihtiofaunā dominē jūras zivis, tomēr periodiski var būt sastopamas arī saldūdens zivis (galvenokārt asari) un ceļotājzivis.

4.2. Ekspertīzes objekta paredzamā ietekme uz zivju resursiem un ieteikumi tās samazināšanai

Liela mēroga padziļināšanas darbiem Salacas grīvā un tai piegulošajā Rīgas jūras līča piekrastes daļā, kā arī jaunu piestātņu un kravas laukumu izveidošanai Salacas un Rīgas jūras līča piekrastes seklūdens zonā ir šādi nozīmīgākie zivsaimniecisko zaudējumu riska faktori:

1. zivju un citu ūdens organismu dzīivotņu pārveidošana, kas uz laiku līdz dzīivotnes atjaunojas, samazina tieši ietekmētās akvatorijas daļas potenciālo zivsaimniecisko produktivitāti un piemērotību reņģu nārstam. Jāņem vērā, ka līdztekus tiešajai padziļināšanas vai apbēšanas ietekmei iespējama arī netiešā, kas saistīta ar sanesumu veidošanos molu rekonstrukcijas izraisītajām izmaiņām sedimentu plūsmā Rīgas jūras līča piekrastē;
2. zivju (arī zivju ikru, kāpuru un mazuļu) bojāeja, kas zivju resursiem nodara tiešus zaudējumus. Zivju bojāeja ir iespējama gan tās izņemot no vides kopā ar grunti un ūdeni, gan apberot ar izņemto grungi, gan darbu radītā uzduļķojuma vai cita veida piesārņojuma iedarbības rezultātā;
3. zivju barības organismu bojāeja, kas zivju resursiem nodara zaudējumus zivju biomasas pieauguma samazināšanās rezultātā. Arī zivju barības organismu bojāeja ir iespējama gan tos izņemot no vides kopā ar grunti un ūdeni, gan apberot ar izņemto grungi, gan darbu radītā uzduļķojuma vai cita veida piesārņojuma iedarbības rezultātā;
4. zivju dabiskās atražošanās sekmju samazināšanās, kas samazina nākotnē zivsaimnieciski izmantojamu zivju daudzumu. Konkrētajā gadījumā šī veida

zaudējumi ir saistīti galvenokārt ar reņģu nārsta un ikru un kāpuru attīstības traucēšanu un iespējamo reņģu nārsta vietu pārveidošanu, kā arī ar zivju dabiskās anadromo ceļotājzivju migrācijas uz nārsta vietām apgrūtināšana.

Papildu nelabvēlīgās ietekmes riska faktors ir arī iespējamas saldūdens plūsmas izmaiņas Salacas grīvas tuvumā, kas var ietekmēt ceļotājzivju orientāciju to nārsta migrācijas laikā.

Pašreizējā projekta attīstības stadijā precīza uzskaitīto zaudējumu riska faktoru ietekme uz zivju resursiem ir grūti prognozējama. Tā ir atkarīga gan no darbu veikšanas laika, gan darbos izmantojamās tehnikas, gan arī konkrētiem apstākļiem darbu veikšanas laikā. Jāņem vērā arī, ka projekta īstenošana ir paredzēta pa etapiem vairāku gadu garumā, un laika gaitā ir iespējamas izmaiņas gan Salacas un Rīgas jūras līča piekrastes iehiofaunas struktūrā, gan jaunu tehnoloģisko risinājumu ieviešana, kas ļaus samazināt darbu nelabvēlīgo ietekmi. Tāpat jāņem vērā, ka laika gaitā var rasties nepieciešamība mainīt sākotnējos ostas rekonstrukcijas plānus.

Minēto iemeslu dēļ ZI „BIOR” Zivju resursu pētniecības departaments secina, ka zivsaimnieciskās ekspertīzes sagatavošana par visu plānoto Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukciju kā kopumu nav lietderīga. Tā vietā ZI „BIOR” rekomendē atsevišķu zivsaimniecisko ekspertīzi sagatavot par katru rekonstrukcijas un padziļināšanas darbu kārtu. Šādā gadījumā būtu iespējams precīzāk novērtēt iespējamās nelabvēlīgās ietekmes apjomu, sniegt atbilstošākas rekomendācijas nelabvēlīgās ietekmes samazināšanai un piemēroties iespējamām izmaiņām rekonstrukcijas un padziļināšanas darbu īstenošanā.

Pašreizējā projekta attīstības stadijā aicinām ņemt vērā, ka tā realizācijas nodarītos zaudējumus zivju resursiem ir iespējams samazināt:

1. darbu veikšanā izmantojot tehniku, kas darbojoties rada iespējami mazu uzduļkojumu. Parasti ar mazāku uzduļkojuma veidošanos ir saistīti gruntssūcēji, kas izņemamo grunts irdina ar frēzes palīdzību, bet ar lielāku – vienkausa un daudzkausu zemessmēlejī, kā arī gruntssūcēji, kas izņemamo grunts irdina ar ūdens strūklas palīdzību;
2. izvairoties no padziļināšanas darbu, kā arī ar būtiska uzduļkojuma vai trokšņa emisiju saistītu darbu (piemēram, rievsienu uzstādīšanas), galvenajā anadromo ceļotājzivju nārsta migrācijas maksimuma laikā no 1. oktobra līdz 15. novembrim. Šādus darbus nepieciešams ierobežot arī no 1. aprīļa līdz 15. maijam, kad norisinās taimiņu un lašu smoltu migrācija uz jūru, kā arī vērojams atkārtots vimbu un upes nēgu nārsta migrācijas maksimums.

Ieteicams orientēties arī uz atsevišķu rekonstrukcijas darbu etapu veikšanu iespējami īsā laika periodā, starp atsevišķiem etapiem atstājot iespējami ilgu „miera” periodu.

ZI „BIOR” Zivju resursu pētniecības departaments prognozē, ka plānotā Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcija, ieskaitot akvatorijas padziļināšanu līdz atzīmei -7,00 neizbēgami būs saistīta ar salīdzinoši liela apjoma zaudējumiem zivju resursiem. Turklāt atsevišķu veidu zaudējumus (sedimentācijas plūsmas izmaiņu ietekmi uz reņģu nārsta vietām, saldūdens plūsmas izmaiņu ietekmi uz ceļotājzivju orientāciju) prognozēt faktiski nav iespējams. Šī iemesla dēļ plānu īstenošanā ir svarīgi ņemt vērā ieteikumus zivju resursiem nodarīto zaudējumu samazināšanai, kā arī veikt papildu pētījumus par iespējamām sedimentācijas un saldūdens plūsmas izmaiņām.

5. Slēdziens

Nemot vērā iepriekš minēto, ZI „BIOR” Zivju resursu pētniecības departaments uzskata, ka plānotā Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcija, ieskaitot akvatorijas padziļināšanu līdz atzīmei -7,00 no zivju resursu aizsardzības viedokļa kopumā ir pieļaujama.

Ja rekonstrukcijas un padziļināšanas darbu plānošana un īstenošana tiks veikta atbilstoši šajā ekspertīzē norādītajiem ieteikumiem zaudējumu samazināšanai, un par katru atsevišķu rekonstrukcijas un padziļināšanas darbu kārtu veiktajās zivsaimnieciskajās ekspertīzēs

iekļautajām rekomendācijām zaudējumu samazināšanai, zivju resursiem nodarītie zaudējumi, visticamāk, nesasniegs nepieļaujami lielu apjomu.

Precīzākai iespējamās ietekmes prognozēšanai vēlams veikt pētījumus attiecībā uz prognozējamām sedimentu un saldūdens plūsmas izmaiņām ostas rekonstrukcijas darbu potenciālās ietekmes zonā.

6. Norādījumi par zivsaimniecisko ekspertīzi zivju resursiem nodarīto zaudējumu noteikšanai

Zivsaimnieciskās ekspertīzes, kurās izvērtēta potenciālā ietekme uz zivju resursiem, sniegtais rekomendācijas ietekmes samazināšanai un norādījumi zivju resursiem nodarīto zaudējumu aprēķināšanai jāveic par katru atsevišķu rekonstrukcijas un padziļināšanas darbu kārtu. Katras darbu kārtas realizācijā jāņem vērā konkrētajā ekspertīzē iekļautās rekomendācijas zivju resursiem nodarīto zaudējumu samazināšanai.

Arī zivju resursiem nodarīto zaudējumu aprēķinu ieteicams veikt par katru atsevišķu rekonstrukcijas un padziļināšanas darbu kārtu, balstoties uz attiecīgās zivsaimnieciskās ekspertīzes norādījumiem zivju resursiem nodarīto zaudējumu aprēķinam. Zaudējumu kompensēšana jāveic atbilstoši attiecīgās zivsaimnieciskās ekspertīzes norādījumiem par zaudējumu kompensāciju.

Zivsaimnieciskās ekspertīzes jāveic 08.05.2001 MK noteikumu Nr.188 „Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība” 6.punktā norādītajām juridiskajām personām un atbilstoši minēto noteikumu prasībām.

Zivju resursu pētniecības
departamenta vadītājs

Georgs Korņilovs

Abersons 67618899

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums

Saskaņā ar
MK not. Nr.925,
30.09.2010.

2013.gada 28.augustā,

Dokumenta Nr.30/13.

Biotopu grupa, kurai sniegs atzinums: jūras piekraste, meži, ruderāli biotopi.

Pētāmā teritorija: Salacgrīvas ostas teritorija, kadastra Nr.6615 009 0010 un ~ 200 m gara sauszemes josla uz D no šī zemes gabala, Nr.6615 009 0011. Apsekotās teritorijas platība ~ 3 ha.

Teritorijas apsekojums: teritorija tika apsekota 2013.gada 27.augustā, saulainā dienā. Apsekošana veikta pēc nejaušības principa izvēloties maršrutu zig-zag veidā, šķērsojot pētāmo teritoriju. Apsekošanas ilgums ~ 1,5 h.

Teritorijas statuss: pētāmais zemes gabals ietilpst īpaši aizsargājamās teritorijas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā.

Atzinuma pasūtītājs: SIA „Inženieru birojs „Kurbada tilti””, Balvu iela 5, Rīga. Atzinums paredzēts plānotās darbības – jauna Dienvidu mola izbūves un jaunu kravu laukumu ierīkošanas Ostas teritorijā, novērtēšanai.

Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts.

Apsekotais zemes gabals atrodas apdzīvotā vietā – Salacgrīvā, Baltijas jūras Rīgas līča piekrastē, Salacgrīvas ostas apkārtnē. Lielākā zemes gabala daļa pakļauta jūras ūdens līmeņa svārstību ietekmei un ir applūstoša.

Vides apraksts: zemes gabals atrodas jūras krasta kāpu zonā. Reljefs vairāk vai mazāk līdzens, bez izteikiem kāpu valniem, galvenokārt cilvēku saimnieciskās darbības veidots un ietekmēts. Kāpas saglabājušās teritorijas A daļā.

Biotopi un augu sugas: Teritorijā starp pilsētas apbūvi un pludmali, saglabājies piejūras kāpu reljefs, kas daļēji apaudzis vai apstādīts ar parasto priedi *Pinus sylvestris*. Lielā meža platībā ir veikta teritorijas labiekārtošana – izveidoti plaši brūgēti laukumi, uz pludmali ved koka konstrukcijas celiņi. Zemsedzi klāj gan sausiem priežu mežiem raksturīgas, gan ruderālas augu sugas. Sastopama sarkanā auzene *Festuca rubra*, plavas nārbulis *Melampyrum pratense*, dzeltenā zeltgalvīte *Solidago virgaurea*, kreimene *Convallaria majalis*, kā arī parastā kamolzāle *Dactylis glomerata*, plavas timotīš *Phleum pratense*, smiltāja ciesa *Calamagrostis epigeios*, meža zaķskābene *Oxalis acetosella*, stāvais retējs *Potentilla erecta* u.c.sugas. Sūnu stāvā dominē Šrēbera rūsaine *Pleurosium schreberi* un spīdīgā stāvaine *Hylocomium splendens*. Pēc Latvijas biotopu klasifikatora (Kabucis, 2001), meža platības piekaitāmas „Priežu sausieņu mežiem” (F.1.1.). Atklātas, senāk ietekmētas platības uz kāpu valniem, veido „Pelēkās kāpas ar zemu lakstaugu veģetāciju” (B.2.2.1.1.). No sugām dominē smilts grīslis *Carex arenaria*, smiltāja ciesa *Calamagrostis epigeios*, aitu auzene *Festuca ovina*, īstā madara *Galium verum*, parastais pelašķis *Achillea millefolium*, lauka vībotne *Artemisia campestris*, sastopama tumšsarkanā dzeguzene *Epipactis atrorubens*. Sūnu stāvs pētāmajā teritorijas daļā nav izveidojies.

Starp meža un pludmales biotopiem, saglabājusies „Priekškāpu” (B.2.1.2.) josla. Dominē smiltāja ciesa *Calamagrostis epigeios*, sastopama smiltāja kāpuniedre *Ammophila arenaria*, neīstā tūsklape *Petasites spurius*, parastā vīrcele *Linaria vulgaris*. Virzienā uz iekšzemi dominē nezālienu, eitrofīetu vietu un zālaju augi kā ložņu vārpata *Elytrigia repens*, parastā kamolzāle *Dactylis glomerata*, pļavas skarene *Poa pratensis*, Sibīrijas latvānis *Heracleum sibiricum*, tatārijas salāts *Lactuca tatarica*, sarkanā balanda *Chenopodium rubrum*, pļavas kosa *Equisetum praetnse*, baltā panātre *Lamium album*, vītolu vējmietiņš *Lythrum salicaria*, baltā madara *Galium album*, pilsētas bitene *Geum urbanum*, žoga dižtītenis *Calystegia sepium*, parastais biškrēsliņš *Tanacetum vulgare*. Gar kāpu R malu izveidojušās parastās niedres *Phragmites australis* audzes. Kāpas daļēji aizaugušas ar krūmiem un kokiem, sastopami daži parastās kļavas *Acer platanoides*, melnalkšņa *Alnus glutinosa*, un kārklu *Salix sp.* eksemplāri.

Z un D daļā veikta augsnes virskārtas norakšana. Šajā teritorijas daļā ieviesušies atsevišķi krupju doņa *Juncus bufonius*, ložņu smilgas *Agrostis stolonifera*, izplestās balodenes *Atriplex patula*, sarkanās balandas *Chenopodium rubrum*, ūdensspipara *Polygonum hydropiper*, parastās pērkones *Erysimum cheiranthoides*, parastās cirvenes *Alisma plantago-aquatica* un ļaunās gundegas *Ranunculus sceleratus* ekspemplāri. Ostas teritorijā uzbērti valņi. Pēc teritorijas apsaimniekošanas veida, platība pieskaitāma biotopam „Nezālienēs” (K.2.).

Tiešā jūras ūdens tuvumā sagabājusies „Zemu, mitru smilšainu pludmaļu ar veģetāciju” (B.1.1.2.2.) josla. Sastopams varžu donis *Juncus ranarius*, krupju donis *Juncus bufonius*, jūrmalas gumumeldrs *Bolboschoenus maritimus*, iesirmā ciesa *Calamagrostis canescens*, platlapu vilkvālīte *Typha latifolia*, ļaunā gundega *Ranunculus sceleratus*, trejdaivu sunītis *Bidens tripartita*, sarkanā balanda *Chenopodium rubrum*, indīgais velnarutks *Cicuta virosa*.

Apsaimniekošana: zemes gabals atrodas ostas teritorijā, tās tiešā tuvumā un jau senāk, veicot blakus esošās infrastruktūras izbūvi un pludmales iekārtošanu, ir bijis pakļauts cilvēku saimnieciskās darbības ietekmei. Lielā pētāmās teritorijas daļā ir veikta augsnes virskārtas norakšana un cita substrāta vaļņu, laukumu uzbēršana.

Piegulošā teritorija: teritorija galvenokārt robežojas ar mākslīgi veidotiem biotopiem. Uz Z atrodas ostas vajadzībām izbūvēts mols, A daļā ierīkotas pilsētas attīrišanas iekārtas. Uz D turpinās noraktas, līdzēnas platības, mitra pludmale un ir uzbūvēta sabiedriskas nozīmes ēka. Sauszemes virzienā sākas dzīvojamā apbūve, bet uz R atrodas jūra.

Īpaši aizsargājamas augu sugas: netika konstatētas.

Īpaši aizsargājamie biotopi:

Pēc Eiropas Savienībā aizsargājamo biotopu Latvijā noteikšanas rokasgrāmatas, piejūras kāpu valņi, kas apauguši ar sausu priežu mežu, atbilst ES un Latvijā īpaši aizsargājamam biotopam „Mežainas piejūras kāpas”. Biotops sastopams tikai Piejūras Zemienē, kur izplatīts diezgan bieži. Pētāmajā teritorijā biotopa kvalitāte zema. Liela teritorijas daļa apbūvēta – ierīkots bruģēts stāvlaukums, zmesedzē ienākušas biotopam neraksturīgas augu sugas.

Apdraudošie faktori: Kravu laukumu izbūves vajadzībām, tiks trasformēta meža zeme gar pilsētas attīrišanas iekārtu A robežu, kas atbilst aizsargājamam biotopam - Mežainas piejūras kāpas. Darbības rezultātā samazināsies aizsargājamā biotopa platība. Jaunā mola izbūve nav paredzēta aizsargājamā biotopa platībā, bet ietekme (koku ciršana, zemsedzes izbraukāšana) varētu rasties, tā izbūves laikā, pārvietojoties būvdarbos nepieciešamajai tehnikai.

Labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības: biotopa labvēlīgas aizsardzības statusa nodrošināšanai piemērotākā apsaimniekošana būtu netraucētas biotopa attīstības nodrošināšana.

„Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas” ir ES prioritāri un Latvijā īpaši aizsargājams biotops. Sastopams reti, garākos un platākos posmos atklātās Baltijas jūras piekrastē, īsākos un šaurākos posmos Rīgas jūras līča piekrastē. Pētāmajā teritorijā biotopa kvalitāte zema. Nav izveidojies biotopam raksturīgs kērpju – sūnu stāvs. Augu sega atjaunojas pēc samērā neseniem traucējumiem. Teritorija aizaug ar priedēm.

Apdraudošie faktori: Plānoto darbu veikšana nav paredzēta aizsargājamā biotopa platībā, bet ietekme (zemsedzes izbraukāšana) varētu rasties, mola izbūves laikā, pārvietojoties būvdarbos nepieciešamajai tehnikai. Papildus biotopa pastāvēšanu apdraud teritorijas apmežošanās dabiskas sukcesijas rezultātā un kāpu vaļņa noskalošanās vētru laikā.

Labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības: biotopa labvēlīgas aizsardzības statusa nodrošināšanai piemērotākā apsaimniekošana būtu netraucētas biotopa attīstības nodrošināšana, kā arī mērenu traucējumu (krūmu ciršana, koku skaita ierobežošana) nodrošināšana. Jāsaglabā ar kokiem un krūmiem apaugusī josla starp kāpām un pludmali, kas pasargātu kāpas no noskalošanās.

„Priekškāpas” ir Eiropas savienībā aizsargājams biotops. Pēc Eiropas Savienībā aizsargājamo biotopu Latvijā noteikšanas rokasgrāmatas, biotops sastopams reti, potenciāli var veidoties apmēram pusē no Latvijas krasta kopgaruma. Pētāmajā teritorijā biotopa kvalitāte vērtējama kā zema. Dominē galvenokārt biotopam neraksturīgas augu sugas vai izplatījusies ekspansīvā smiltāju ciesa *Calamagrostis epigeios*, parastā niedre *Phragmites australis*. Teritorijas attīstību ietekmējusi blakus esošās infrastruktūras (mola, attīrišanas iekārtu) izbūve un darbība, nav izveidojušies izteiki kāpu vaļņi, tomēr teritorija pakļauta jūras ūdens līmeņa svārstību ietekmei.

Apdraudošie faktori: Kravu laukumu un jaunā mola izbūve paredzēta aizsragājamā biotopa platībā. Plānoto darbu rezultātā, šajā teritorijā aizsargājamais biotops tiks iznīcināts. Mola izbūves laikā, iespējama arī pieguļošo zonu izbraukāšana, iznīcinot veģetāciju. Biotopu apdraud noskalošanās, mola izbūves rezultātā, veidojoties smilšu plūsmas deficītam.

Labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības: biotopa labvēlīgas aizsardzības statusa nodrošināšanai piemērotākā apsaimniekošana būtu netraucētas biotopa attīstības nodrošināšana. Ieteicama pasākumu veikšana, kas samazinātu ekspansīvo (niedres, ciesas) augu sugu izplatību.

„Smilšainas pludmales ar daudzgadīgu augāju” Latvijā sastopamas ļoti reti – Baltijas jūras, Irbes jūras šauruma un Rīgas jūras līča krastā. Biotopa kvalitāte vidēja. Pludmale izveidojusies šaurājos, īsā posmā un ir pakļauta antropogēnajai ietekmei. Dominē divas sugas – jūrmalas gumumeldrs un iesirmā ciesa. Tomēr teritorijā vietām notiek sanešu uzkrāšanās, veidojas nelielas platības ar viengadīgām augu sugām, kas palielina biotopa bioloģisko daudzveidību.

Apdraudošie faktori: Kravu laukumu un jaunā mola izbūve paredzēta aizsragājamā biotopa platībā. Plānoto darbu rezultātā, šajā teritorijā aizsargājamais biotops tiks iznīcināts. Mola izbūves laikā, iespējama arī blakus teritoriju izbraukāšana, iznīcinot veģetāciju. Biotopu apdraud noskalošanās, mola izbūves rezultātā, veidojoties smilšu plūsmas deficītam. Pilsētas pludmales daļā, biotopu apdraud izmīdīšana un sanesu novākšana, samazinot augu sugu daudzveidību.

Labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības: biotopa labvēlīgas aizsardzības statusa nodrošināšanai piemērotākā apsaimniekošana būtu netraucētas biotopa attīstības nodrošināšana, ierobežojot antropogēnās ietekmes intensitāti pilsētas pludmales daļā.

Citas bioloģiskās vērtības: netika konstatētas.

Secinājumi un nosacījumi darbības veikšanai:

Zemes gabals atrodas Baltijas jūras Rīgas līča krasta kāpu zonā, Salacgrīvas pilsētā, ostas teritorijā un tās

tiešā tuvumā. Pētāmo platību galvenokārt veido piejūras biotopi – pludmale, kāpas, meži. Teritorija jau ilglaicīgi bijusi pakļauta cilvēku darbībai, kas saistīta ar ostas infrastruktūras, attīrišanas iekārtu izbūvi un pilsētas pludmales ierīkošanu.

Pētāmajā teritorijā tika konstatēti četri aizsargājami biotopi – Mežainas piejūras kāpas, Ar lakstaugiem klātās pelēkās kāpas, Priekšķāpas un Smilšainas pludmales ar daudzgadīgu augāju. Biotopu kvalitāte zema, to attīstību būtiski ietekmējusi cilvēku saimnieciskā darbība, kā rezultātā biotopos izmainījusies dabiskā struktūra un dominē neraksturīgas augu sugas.

Plānoto darbību paredzēts veikt, šķērsojot trīs aizsargājamos biotopus. Biotopu kvalitāte šajā teritorijas daļā ir zema, līdz ar to teritorijas apbūve neradīs būtisku negatīvu kaitējumu dabas videi bioloģiskās daudzveidības ziņā. Lai mazinātu ietekmi uz ostai pieguļošajām teritorijām, plānotie darbi, pēc iespējas jāveic no ostas vai attīrišanas iekārtu pusēs, izvairoties no meža un pelēko kāpu šķērsošanas.

Atzinums sagatavots divos eksemplāros uz 4 lappusēm.

Vides eksperts

Egita Grolle

Sert.Nr.003., izsniechts 14.05.10.

Spec.zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste

Tel. 28636444

Tālr.: 29112800, 28636444, fakss: 67925256
e-pasts: vzsbirojs@inbox.lv

SEB banka, kods UNLALV2X27
Konts LV13UNLA0050010899052